

บันทึก

เรื่อง การลดวันต้องโทษจำคุกตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๕๓๙

กรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทย ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๑๐๐๕/ ๓๘๓๙ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๓๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาความว่า ด้วยเรือนจำ กลางคลองไผ่ได้ปล่อยตัว น.ช.ทวี หรือวี ศรีสงคราม คดีฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อนโดยมี เงื่อนไขการคุมประพฤติ เพราะได้รับลดวันต้องโทษจำคุก ๓๔๗ วันตามมาตรา ๓๒ แห่ง พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๒๐ ตั้งแต่วันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗ จะครบกำหนดพ้นโทษวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘ โดยให้ออกไปอยู่กับมารดาที่บ้านเลขที่ ๓๐ ตำบลบ้านทราย อำเภอมือง อุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ในช่วงระหว่างการอยู่นอกเรือนจำของ น.ช.ทวีผู้นี้ ทางเรือนจำได้ มอบหมายพนักงานคุมประพฤติของเรือนจำและอาสาสมัครคุมประพฤติออกสอดส่องดูแลความ ประพฤติตามที่อยู่ที่ให้ไว้ ปรากฏว่าไม่มีตัว น.ช.ทวี อยู่ ณ บ้านเลขที่ดังกล่าว และ น.ช.ทวี มิ ได้มารายงานตัวที่เรือนจำตามเงื่อนไขที่กำหนด ทางเรือนจำได้ออกติดตามสืบหาตัว น.ช.ทวีเพื่อ จับกุมตัวกลับมาคุมขังต่อไป แต่ไม่สามารถนำตัว น.ช.ทวี กลับมาคุมขังต่อไปได้ จึงรายงานให้ กรมราชทัณฑ์ทราบเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๒๗ กรมราชทัณฑ์ได้นำเสนอคณะกรรมการลดวัน ต้องโทษจำคุกเพื่อพิจารณาเพิกถอนการลดวันต้องโทษจำคุกเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๒๗ คณะกรรมการฯมีมติให้เพิกถอนวันลดโทษของ น.ช.ทวีทั้ง ๓๔๗ วันตามมาตรา ๔๓ แห่ง พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๒๓ หลังจากนั้น กรมราชทัณฑ์ได้สั่งการให้เรือนจำออกติดตามสืบหา น.ช. ทวีฯ ตลอดมา จนพ้นกำหนดโทษจำคุกในคดีฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน (วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘)ก็ยังไม่สามารถนำตัว น.ช.ทวีกลับมาคุมขังต่อไปได้ ต่อมาเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๒๘ เจ้าหน้าที่สถานีตำรวจนครบาลยานนาวาจับกุมตัว น.ช.ทวีในข้อหาชิงทรัพย์โดยมีอาวุธและส่งมา คุมขังเพื่อดำเนินคดีดังกล่าวที่เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร กรมราชทัณฑ์จึงแจ้งให้เรือนจำ พิเศษกรุงเทพมหานครทราบเรื่องการผิดเงื่อนไขการคุมประพฤติของ น.ช.ทวี ในคดีแรก สำหรับ คดีที่ น.ช.ทวีต้องหาฐานชิงทรัพย์โดยมีอาวุธนั้น ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลชั้นต้นให้ยก ฟ้องโจทก์ออกหมายปล่อยตัว น.ช.ทวีเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๓๐

กรมราชทัณฑ์จึงขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาในกรณีการปล่อยตัวและการ เพิกถอนการลดวันต้องโทษจำคุกของ น.ช.ทวี ดังกล่าวข้างต้น เพื่อเป็นแนวทางที่จะพึงปฏิบัติ ต่อไปดังนี้

๑. กรณีที่มีการเพิกถอนการลดวันต้องโทษจำคุกแล้ว หากสามารถติดตามจับกุม น.ช.ทวี มาคุมขังต่อไปได้ภายในกำหนดโทษจำคุกที่ยังเหลืออยู่ (คดีฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน กำหนดพ้นโทษวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘) ระยะเวลาที่คณะกรรมการฯเพิกถอนวันลดโทษทั้ง

๓๔๗ วันนั้น จะต้องควบคุม น.ช.ทวี ในเรือนจำต่อไปจนครบกำหนด ๓๔๗ วันหรือระยะเวลาการต้องโทษต่อให้คงสิ้นสุดลงตามกำหนดพ้นโทษเดิมคือในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘ (โดยการจำคุกต่อไปเพียงกำหนดโทษที่ยังเหลืออยู่หลังจากที่นำกลับเข้ามาจำคุกตามเดิมเท่านั้น)

๒. หากติดตามจับกุมตัว น.ช.ทวี มาคุมขังต่อไปภายในกำหนดเวลาต้องโทษคือภายในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘ ไม่ได้ แต่มาจับกุมได้ภายหลังเมื่อครบกำหนดพ้นโทษแล้ว จะต้องคุมขัง น.ช.ทวี ต่อไปตามโทษเดิมที่เหลืออยู่ ๓๔๗ วันซึ่งได้มีการเพิกถอนวันลดโทษไว้แล้วนั้น ได้หรือไม่

๓. กรณีที่จะต้องคุมขัง น.ช.ทวี ต่ออีก ๓๔๗ วันตามโทษเดิมที่เหลืออยู่จะให้นับวันต้องจำ น.ช.ทวี ในวันที่ถูกจับกุมดำเนินคดีในข้อหาชิงทรัพย์โดยมีอาวุธ(วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๒๘) หรือในวันที่ศาลพิพากษายกฟ้องโจทก์และออกหมายปล่อยตัวน.ช.ทวี ในข้อหาชิงทรัพย์โดยมีอาวุธ (วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๓๐)

๔. ผู้ต้องขังที่ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในกรณีนี้ กรมราชทัณฑ์จะดำเนินคดีฐานหลบหนีการควบคุมได้หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงของผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมราชทัณฑ์) และผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ) แล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ศาลมณฑลทหารบกที่ ๓ (ศาลจังหวัดบุรีรัมย์) พิพากษาลงโทษจำคุก น.ช.ทวี หรือวี ศรีสงคราม ในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อนมีกำหนด ๓๐ ปี นับตั้งแต่วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ ต่อมา น.ช.ทวี ได้รับพระราชทานอภัยโทษ ๔ ครั้ง เหลือกำหนดโทษจริง ๘ ปี ๓ เดือน ๑๙ วัน นับตั้งแต่วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ พ้นโทษวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘ ก่อนวันที่จะครบกำหนดโทษ น.ช.ทวี ได้รับการลดวันต้องโทษจำคุกตามมาตรา ๓๒ (๖)^๑ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

^๑พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๒๐

มาตรา ๓๒ นักโทษเด็ดขาดคนใดแสดงให้เห็นความประพฤติดี มีความอุตสาหะ ความก้าวหน้าในการศึกษา และทำการงานเกิดผลดี หรือทำความชอบแก่ราชการเป็นพิเศษ อาจได้รับประโยชน์อย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้

๑ล๑

๑ล๑

(๖) ลดวันต้องโทษจำคุกให้เดือนละไม่เกินห้าวันตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่การลดวันต้องโทษจำคุกจะพึงกระทำได้ต่อเมื่อนักโทษเด็ดขาดได้รับโทษจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือนหรือไม่น้อยกว่าสิบปีในกรณีที่ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิตที่มีการเปลี่ยนโทษจำคุกตลอดชีวิตเป็นโทษจำคุกมีกำหนดเวลา

(๗) ในการลดวันต้องโทษตาม (๖) ให้มีคณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนของกรมราชทัณฑ์ กรมตำรวจ กรมอัยการ กรมประชาสงเคราะห์ และจิตแพทย์จากกรมการแพทย์เป็นผู้พิจารณาโดยมติเสียงส่วนมาก

๒๕๒๐ จำนวน ๓๔๗ วันและถูกปล่อยตัวไปก่อนครบกำหนดโทษตามหมายศาลตามมาตรา ๔๓^๒ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๒๓ ตั้งแต่วันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗ โดย น.ช.ทวี ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหนังสือปล่อยตัว ปรากฏว่า น.ช.ทวี ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดโดยมิได้ไปอยู่กับมารดาที่บ้านเลขที่ ๓๐ ตำบลบ้านตราด อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี และได้ไปรายงานตัวที่เรือนจำตามเงื่อนไขที่กำหนด คณะกรรมการลดวันต้องโทษจำคุกจึงมีมติให้เพิกถอนวันลดโทษจำคุกของ น.ช.ทวี ทั้ง ๓๔๗ วัน และกรมราชทัณฑ์ได้สั่งให้เรือนจำสืบหา น.ช.ทวี เพื่อนำกลับเข้าจำคุกต่อไปตามกำหนดโทษที่ยังเหลืออยู่ตามมาตรา ๔๓ แต่ยังไม่ได้นำ น.ช.ทวี จนพ้นวันพ้นโทษที่กำหนดไว้เดิม (วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘) ต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจนครบาลยานนาวาจับ น.ช.ทวี เพื่อดำเนินคดีในข้อหาชิงทรัพย์โดยมีอาชญาเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๒๘ และส่งไปคุมขังที่เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร ในคดีนั้นศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลชั้นต้นให้ยกฟ้องโจทก์ และออกหมายลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๓๐ ปล่อยตัว น.ช.ทวี และกรมราชทัณฑ์ได้สั่งให้เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครควบคุมตัว น.ช.ทวี ไว้แทนเรือนจำกลางคลองไผ่ตั้งแต่วันนั้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) พิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๒๓ ได้บัญญัติวิธีดำเนินการกับนักโทษเด็ดขาดซึ่งได้ลดวันต้องโทษจำคุกและถูกปล่อยตัวไปก่อนครบกำหนดโทษตามหมายศาลไว้ว่า นักโทษเด็ดขาดผู้นั้นต้องปฏิบัติตามโดยเคร่งครัดตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้สำหรับความประพฤติของตน ถ้าไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อหนึ่งข้อใด นักโทษเด็ดขาดผู้นั้นอาจถูกจับมาอีกโดยมิต้องมีหมายจับหรือหมายจำคุกและนำกลับเข้าจำคุกต่อไปตามกำหนดโทษที่ยังเหลืออยู่ คำว่า “กำหนดโทษที่ยังเหลืออยู่” ตามมาตรา ๔๓ หมายความว่าจำนวนวันรับโทษจำคุกที่ยังเหลืออยู่ตามหมายศาลหากไม่มีการลดวันต้องโทษจำคุกของนักโทษเด็ดขาดที่ได้รับการปล่อยตัวในขณะที่ปล่อยตัวนักโทษเด็ดขาดผู้นั้น มิใช่จำนวนวันที่นับถึงวันพ้นโทษที่กำหนดไว้เดิม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งวันพ้นโทษที่กำหนดไว้เดิมมิใช่ “กำหนดโทษที่ยังเหลืออยู่” ตามมาตรา ๔๓ เพราะระหว่างนั้นนักโทษเด็ดขาดผู้นั้นยังมิได้รับโทษจำคุกตามหมายศาล

^๒พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๒๓

มาตรา ๔๓ นักโทษเด็ดขาดซึ่งได้รับการพักการลงโทษตามมาตรา ๓๒ (๕) หรือนักโทษเด็ดขาดซึ่งได้ลดวันต้องโทษจำคุกตามมาตรา ๓๒ (๖) หรือ (๘) และถูกปล่อยตัวไปก่อนครบกำหนดโทษตามหมายศาลในขณะนั้น ต้องปฏิบัติตามโดยเคร่งครัดตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้สำหรับความประพฤติของตน ถ้าไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อหนึ่งข้อใด นักโทษเด็ดขาดผู้นั้นอาจถูกจับมาอีกโดยมิต้องมีหมายจับหรือหมายจำคุกและนำกลับเข้าจำคุกต่อไปตามกำหนดโทษที่ยังเหลืออยู่ และให้ผู้มีอำนาจสั่งการพักการลงโทษตามมาตรา ๓๒ (๕) หรือการลดวันต้องโทษจำคุกตามมาตรา ๓๒ (๖) หรือ (๘) สั่งถอนการพักการลงโทษหรือถอนการลดวันต้องโทษจำคุกที่ยังเหลืออยู่และจะลงโทษทางวินัยอีกด้วยก็ได้

ดังนั้น ตามปัญหาประการที่หนึ่งและปัญหาประการที่สอง เมื่อจำนวนวัน๓๔๗ วัน เป็น “กำหนดโทษที่ยังเหลืออยู่” หากจับ น.ช.ทวี มาได้จะต้องนำ น.ช.ทวี กลับเข้าจำคุกต่อไปอีก ๓๔๗ วัน ทั้งนี้ ไม่ว่าจะจับ น.ช.ทวี ได้ภายในกำหนดวันพ้นโทษ (วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘) หรือจับได้ภายหลังกำหนดวันดังกล่าว และตามปัญหาประการที่สาม การนับวันจำคุก น.ช.ทวี อีก ๓๔๗ วันนั้นจะต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่สามารนำตัว น.ช.ทวี มารับโทษจำคุกในคดีที่มีการเพิกถอนวันลดโทษจำคุกของ น.ช.ทวี นั้น และโดยที่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในคดีที่ น.ช.ทวี ต้องหาฐานชิงทรัพย์ โดยมีอาวุธ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลชั้นต้นให้ยกฟ้องโจทก์และออกหมายปล่อยตัว น.ช.ทวี เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๓๐ และกรมราชทัณฑ์ได้สั่งให้เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครควบคุมตัว น.ช.ทวี ไว้ก่อนตั้งแต่วันนั้น การนับวันจำคุก น.ช.ทวี อีก ๓๔๗ วัน จึงต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๓๐ เป็นต้นไป สำหรับปัญหาประการที่สี่ การที่ น.ช.ทวี ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในระหว่างได้รับการปล่อยตัวตามมาตรา ๔๓ นั้น กรมราชทัณฑ์จะดำเนินคดีกับ น.ช.ทวี ฐานหลบหนีการควบคุมตามมาตรา ๑๕๐^๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญาไม่ได้ เพราะ น.ช.ทวี ไม่ได้หลบหนีไปในระหว่างที่ถูกคุมขังตามอำนาจของศาลตามที่มาตรา ๑๕๐ บัญญัติไว้ เนื่องจาก น.ช.ทวี ได้รับการปล่อยตัวไปตามมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ และการที่ น.ช.ทวี ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวก็ไม่เข้าลักษณะที่มาตรา ๑๕^๔ และมาตรา ๓๐^๕ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ บัญญัติให้ถือว่ามีความผิดฐานหลบหนีการควบคุม แต่อย่างใด

^๓ประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๑๔

มาตรา ๑๕๐ ผู้ใดหลบหนีไประหว่างที่ถูกคุมขังตามอำนาจของศาลของพนักงานอัยการของพนักงานสอบสวน หรือของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดดังกล่าวมาในวรรคแรกได้กระทำโดยแหกที่คุมขัง โดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือโดยขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สามคนขึ้นไป ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดตามมาตรานี้ได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิดกระทำความผิดต้องระวางโทษหนักกว่าโทษที่กฎหมายบัญญัติไว้ในสองวรรคก่อนทั้งนี้

“พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๗

มาตรา ๑๘ ในกรณีเหตุฉุกเฉินอันอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของผู้ต้องขัง ถ้าเจ้าพนักงานเรือนจำไม่สามารถจะย้ายผู้ต้องขังไปควบคุมไว้ที่อื่นได้ทันทั่วทั้งที่จะปล่อยผู้ต้องขังไปชั่วคราวก็ได้ แต่ผู้ต้องขังที่ถูกปล่อยไปนั้นต้องกลับมาเรือนจำหรือรายงานตนยังสถานีตำรวจหรือที่ว่าการอำเภอภายในกำหนดยี่สิบสี่ชั่วโมงนับตั้งแต่วันที่ปล่อยไป และปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่นั้น ๆ ถ้าผู้ต้องขังที่ถูกปล่อยไปละเลยไม่ปฏิบัติตามดังกล่าวนี้ ให้ถือว่ามีความผิดฐานหลบหนีการควบคุม เว้นแต่จะมีข้อแก้ตัวอันควร

“พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๗

มาตรา ๓๐ เมื่อแพทย์ผู้ควบคุมการอนามัยของผู้ต้องขังยื่นรายงานแสดงความเห็นว่าผู้ต้องขังคนใดป่วยเจ็บ และถ้าคงรักษาพยาบาลอยู่ในเรือนจำจะไม่ทุเลาขึ้น อธิบดีจะอนุญาตให้ผู้ต้องขังคนนั้นไปรักษาตัวในสถานที่อื่นใดนอกจากเรือนจำโดยมีเงื่อนไขอย่างใดแล้วแต่จะเห็นสมควรก็ได้

(ลงชื่อ) อมร จันทสมบูรณ์
(นายอมร จันทสมบูรณ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พฤษภาคม ๒๕๓๐

ในกรณีดังกล่าวมาในวรรคก่อน มิให้ถือว่าผู้ต้องขังนั้นพ้นจากการคุมขังและถ้าผู้ต้องขังไป
เสียจากสถานที่ซึ่งได้รับอนุญาตให้ไปอยู่รักษาตัว ให้ถือว่ามีความผิดฐานหลบหนีการควบคุม